DES-PRINDEREA

CRISTIAN M. TEODORESCU

Absolvent al Facultăţii de Fizică, Cristian Teodorescu se opreşte în textul de faţă, care pare desprins din „Cronicile marţiene" ale lui Ray Bradbury, asupra unei obsesii naţionale.

Când eram mic, taică-meu mă punea tot timpul să experimentez miraculoasele jocuri pe care el însuşi le inventa. Era unul dintre cei mai talentaţi ciberneticieni ai Consiliului Creativ Superior – şi nu-mi era nimic pe lume mai nesuferit decât să stau cu nasul în jocurile colorate, în piuituri, ţăcăneli şi explozii miniaturale, cum făceau toţi ceilalţi puşti de vârsta mea. N-am înţeles niciodată de ce erau aşa de fericiţi că se aflau într-un labirint din ce în ce mai întortocheat, hăituiţi de nişte bestii oribile de care trebuiau să scape, acumulând „mere" sau „portocale" în colţul din stânga sus; de ce trebuiau neapărat să măcelărească armata marţiană care ne invada – mai bine zis, de ce trebuiau marţienii să ne invadeze? Şi aşa mai departe. Pe urmă bietul tata s-a dus – despre morţi, numai bine – un atac de cord în faţa ecranului şi ţac. Am răsuflat uşurat – îmi rămăsese ca povară doar baletul cibernetic al mamei, la care mă târa în fiecare duminică, doar aveam locuri de protocol. Era mai suportabil, puteam să dorm în semiîntunericul ăla – însă crescusem şi a trebuit să mă duc la şcoală, unde am rămas repetent de mai multe ori. Iar aparatele supraperfecţionate ale lui tata, la care nici mama, nici tanti Lia nu se pricepeau, au început să dispară de prin casă cam la două luni de când au venit ţiganii.

Dacă ar fi fost după mine, aş fi colindat străzile de dimineaţa până seara şi, când aş fi obosit, m-aş fi aşezat pe câmpul din sudul oraşului, ca să privesc şantierul în mijlocul căruia se înălţa tot mai mult, pe zi ce trecea, argintia Supernavă. Dar era interzis atât să cutreieri străzile fără rost, cât şi să staţionezi în zona unde se construia Supernava.

Mama se plângea tot timpul mătuşii care stătea cu noi:

„Nu se pricepe la nimic, nu-i bun de nimic. Aseară am aflat că nici nu ştie măcar cum are loc o atribuire. Mare necaz pe noi cu băiatul ăsta. Cred că va trebui să-l internez la deficienţi."

Asta se întâmpla după ce încercase, cu toate metodele pedagogice şi

nepedagogice din memoria Ordinatorului Central, să mă convingă să fiu „bun la ceva”, culminând cu momentul în care m-a încuiat în spălătorie ca să nu mă mai duc „acolo”, „la ăia”, „la aia” şi eu sărisem pe geam de la etajul 5. Intenţionasem să mă agăţ de-o creangă de copac, dar cred că era sintetic, deoarece creanga s-a rupt imediat. Sau, poate, numai creanga respectivă era sintetică. (Multor copaci, sărăcăcioşi la înfăţişare, cu frunze rare, li se pun „adaosuri” din plastic sau ipsos vopsit.) Nişte ţigănci au încercat să mă readucă la viaţă şi cred că-n zece minute ar fi reuşit, cu metodele lor; dar a apărut o Salvare automată şi au fugit speriate de sirenă. Aşa că la spital am zăcut în comă vreo săptămână. După întâmplarea asta, maică-mea m-a lăsat să fac ce vreau, iar tonul ei acid, aspru, ameninţător s-a refugiat în dosul unor bolboroseli amare care se declanşau în prezenţa mea.

Îmi cer iertare pentru stilul dezlânat în care povestesc, dar cred că tanti Lia – distinsă educatoare a tineretului, doctor în Bazele Ciberneticii şi care a încercat fără succes să mă înveţe măcar necesarul de cuvinte – ar face al doilea accident cerebral dacă ar vedea că sunt în stare să scriu cursiv, corect gramatical! Aşa că felul ăsta de a povesti pe hârtie oricum e nesperat de bun pentru unul ca mine, deci să fiţi mulţumiţi. Şi la o adică, dacă nu vă place, n-aveţi decât să nu citiţi, nu vă obligă nimeni.

Tocmai murise Papa şi am ieşit pe câmp, după un lung zig-zag pe străzile pustii dintre blocuri. Locuim aproape de marginea oraşului. Mă aflam la blocul cel roşu de 18 etaje, acolo unde se termină cartierul şi urmează câmpul. Atunci am văzut-o pentru prima oară.

Îşi trăgea nasul şi mă privea cu gura căscată. Avea părul împletit în două cozi negre şi o rochiţă în picăţele, murdară, scurtă, dedesubtul căreia îi atârnau chiloţeii cenuşii. Văzându-mă cum mă holbez încremenit, a râs o fracţiune de secundă şi mi-a strigat ceva printre dinţi – n-am înţeles ce – după care a rupt-o la fugă. Sub imperiul automatismelor dezvoltate în mod conştiincios de Papa, care mă lovea cu linia peste degete dacă nu atingeam în timp util tasta care trebuia, am fugit după ea, traversând şoseaua şi îndepărtându-mă de blocuri, printre pâlcuri de copaci cenuşii, neretuşaţi. Se simţea un vag miros de fum şi fetiţa alerga mai repede decât mine. Obosisem, dar vroiam s-o ajung; la un moment dat, cineva mi-a pus piedică şi am căzut, lovindu-mă la genunchi.

Erau doi, parcă mai negricioşi decât fetiţa, înalţi. Şuierând, m-au întrebat:

„Ce caţi aici, mă? Ce vrei, mă?”

Am dat din umeri. Unul din ei i-a făcut celuilalt un semn rapid spre mâna mea. Au sărit, m-au imobilizai şi mi-au smuls watch-ul, cu tot cu brăţară. Watch-ul meu, cadou de moş Crăciun, ceas, termometru, cardiograf, busolă. Pe urmă s-au ridicat şi m-au lăsat să plec, arătându-mi cu mâna drumul mai departe. Uitându-mă în urmă, am văzut că veneau şi ei, la vreo douăzeci de paşi.

În cele din urmă m-am oprit şi, vrăjit, am văzul focul. (Un asemenea foc nu mai văzusem niciodată. Doar flacăra de la brichetă şi de la aragazul de voiaj.) Feţele lor arămii aveau tente roşietice (asta parcă am citit-o pe undeva). Vorbeau molcom, însă n-am reuşit să-mi dau seama ce-şi spuneau.

Am întârziat mult privindu-i, cred că şi ei mă observaseră, dar nu reprezentam vreun pericol. Spre mine se îndreptau mai ales privirile puştilor, pentru care – după câte aveam să aflu – eram o adevărată ciudăţenie. Se întorceau cu spatele la foc şi se uitau la mine în tăcere, până când se plictiseau şi reveneau la treburile lor, la discuţii, fumat, aţâţarea focului. Încercaţi să vă imaginaţi scena din Cărţile Junglei – una dintre putinele cărţi pe care le-am citit – în care Mowgli este dus la Sfatul Lupilor pentru a fi recunoscut de ceilalţi membri ai haitei. Numai că în cazul meu n-au existai controverse, n-a fost nici un Shere Khan, nici Bagheera sau Balloo. Pe urmă unul din copii mi-a dat să trag un fum din ţigara lui şi m-am înecat.

M-am întors acasă pe trei cărări, fără watch, cu hainele murdare şi mirosind a fum. Mama tocmai avusese o întrunire la Centrul Cultural Cibernetic, în care se pusese problema şatrei ce se aciuase lângă cartierul nostru. Apariţia „lor" fusese sesizată de câţiva cetăţeni care au declarat că:

— nomazii fac mult prea des nişte petreceri nocturne, troglodite, cu o muzică primitivă şi asurzitoare, tulburând somnul celor 20.000 de locuitori ai blocurilor din zonă.

— focul, sau focurile, pe care le fac în fiecare seară prezintă un real pericol de incendiu. Fumul de la aceste focuri este abătut de vânt, de multe ori, spre blocuri, deranjându-i pe locatarii ultimelor etaje; de asemenea, strică echilibrul ecologic, riscând să ucidă putinele păsări care mai vieţuiesc prin zonă.

— şatra, în plin câmp, constituie o apariţie dezolantă, lezând simţul estetic al foarte multor persoane care simt o deprimare ireversibilă când privesc în direcţia aceea şi nu se mai dezlipesc de ferestre, reducând din timpul afectat unei activităţi creative.

— e posibil ca nomazii să pătrundă în oraş, aducând cu ei tot felul de boli ale căror purtători imuni s-ar putea să fie. Toată lumea ştie că ţiganii sunt plini de purici şi de păduchi.

— în plus, nomazii constituie un veşnic pericol social, se pot deda la acte de vandalism, de huliganism, sunt în permanentă nişte potenţiali criminali.

Mai am şi acum hârtia aceasta (cred că e un document care merită să fie păstrat).

E de prisos să descriu mai în amănunt măsurile punitive (eufemistic spus „severe") pe care le-a luat mama, mergând de la pedeapsa corporală la ceea ce ea clasifica îndeobşte drept „procedeu psihologic de urgenţă", constând în nişte discuţii interminabile garnisite cu priviri duşmănoase, în urma cărora mă durea capul şi-mi doream ştreangul de gât.

Cert este că n-au reuşit să disloce şatra de-acolo, nu exista procedura necesară şi, de cum am putut, m-am dus din nou. Luasem cu mine, nu ştiu de ce, un calculator solar de buzunar, un nimic cu o memorie de numai 10 KByte, care ar fi trebuit să mă ajute în calculele din şcoala primară. Când am ajuns acolo, pe potecă, aceiaşi doi băieţi negricioşi m-au căutat prin buzunare, mi l-au luat şi m-au poftit, politicoşi, mai departe. De data aceasta am luat loc şi eu în jurul focului, deşi mai la o parte, a trebuit să fumez sub privirile tuturor, mi-au dat o bucată de carne foarte tare la care am mestecat aproape o oră şi o înghiţitură dintr-un lichid care-ţi producea o plăcută ameţeală. Pe urmă au scos afară dintr-un cort un fel de claviatură şi ceva ce semăna a difuzoare şi nişte tineri au început să cânte, iar nişte fete să danseze. Involuntar, îmi legănam picioarele în ritmul acela. Am stat acolo, ameţit, cu ochii ţintă la sânii care tresăltau şi la şoldurile care se legănau, până când totul s-a sfârşit. Pe urmă am rătăcit pe câmp, apoi prin cartier, în cele din urmă un sergent de stradă automat m-a adus acasă. Mama l-a răsplătit dându-i codul prin care să-şi pună în funcţiune şi cealaltă jumătate a unităţii centrale de calcul, apoi m-a „psihologizat", „psihanalizat ", „psihopatizat" până când mi-am pierdut cunoştinţa.

Dar seara următoare m-am dus din nou acolo, cărând o mică instalaţie de aer condiţionat pe care am găsit-o în beci şi pe care n-o mai foloseam în casă. De data aceasta, în jurul focului mai erau cel puţin trei „orăşeni" şi figurile lor mi se păreau bizare acolo. Am fost invidios, credeam că şatra, muzica, în sfârşit, starea aceea, sunt ceva ce-mi aparţin numai mie. Dar îi înţelegeam. Ce diferenţă era între muzica lor şi a noastră; şi, mai ales, între dansurile lor improvizate şi baletul cibernetic, perfect, cu balerini perfecţi, totul modelat pe calculator.

(Am avut, mai târziu, o discuţie cu mama, în care mi-a explicat în ce constă munca ei la Ansamblul cibernetic de balet. Există programe pentru tot, începând de la muzică, succesiuni de mişcări şi viziune scenică. Ea, împreună cu celelalte „creatoare", introduc variabile iniţiale – La buna inspiraţie? am întrebat eu; mi-a răspuns „nu vei înţelege niciodată cum, pentru că habar n-ai de teoria sistemelor informaţionale" – şi tot ele vizionează spectacolul proiectat de computer, dându-şi girul estetic dacă este destul de bun şi merită prezentat publicului. Totodată, în funcţie de rezultatele pe o perioadă mai mare de timp, modifică programele, le perfecţionează „asta e, dacă vrei, adevărata activitate de creaţie".)

La scurtă vreme după aceasta, au avut loc două fenomene pe care le-aş numi contradictorii. Toate reţelele informaţionale au început să abunde în jocuri în care subiectul nu mai erau marţienii. Teroriştii, strigoii sau brontozaurii, ci ţiganii. Jocurile au avut succes şi tanti Lia spunea cu năduf că mulţi s-au umplut de bani cu ele, cei care „au prins trenul", bineînţeles. Erau mai evoluate aceste jocuri, ca să le câştigi trebuia cumva să colaborezi cu adversarul pe care ţi-l propunea calculatorul. Cu alte cuvinte, nu mai trebuia în mod invariabil să-i nimiceşti pe marţieni, să-i ucizi pe brontozauri, să scapi de teroriştii de pe ecran, ci, de exemplu, să înlături o bandă de ţigani cooperând cu ei, într-o primă fază, folosindu-te de organizaţia lor, în sfârşit, luptând cu propriile lor arme. Am fost o vreme interesat de asemenea jocuri şi mamei îi mai venise inima la loc, dar în cele din urmă le-am abandonat, tocmai când erau în vogă.

Pe de altă parte, toate sălile de jocuri din cartier, înainte pustii pentru că fiecare se juca la el acasă, au început să fie împânzite de „puradei" care manevrau aparatele cu o abilitate fenomenală pentru experienţa lor. De altfel, nomazii maturi începuseră să se răspândească în tot oraşul, scotocind printre obiectele aruncate în locurile de depozitare a fierului vechi, cărând după ei tot felul de fiare şi table inutile, agresând din nou simţul estetic al locuitorilor celui mai civilizat oraş de pe continent. Ceea ce a dus la reintroducerea poliţiştilor, adică la oprirea unor oameni din procesul lor de creaţie, ca să păzească liniştea metropolei, deoarece sergenţii se stradă computerizaţi nu mai făceau faţă, fiind ademeniţi, nu se ştie cum, de ţigani, duşi la ei în cătun şi demontaţi bucată cu bucată. (Or fi reuşit să afle cuvintele de cod care le ordonau încetarea oricărei acţiuni şi supunerea necondiţionată? De unde?)

Mama se recăsătorise cu un inginer care lucra la infrastructura Supernavei, a cărei siluetă se zărea, în zilele senine, departe, spre miazăzi. Noul meu tată s-a mutat la noi şi a ocupat camera de lucru a lui Papa cu

supercomputerele lui. Vechile aparate şi calculatoare au fost înghesuite în debara, spre marea mea bucurie. Din momentul acela, aveam mijloace care-mi permiteau să merg la ţigani cel puţin încă doi ani de zile. Pentru că „taxa de intrare” pe care o sesizasem intuitiv în primele zile era ceva real, ei acceptând să fie vizitaţi numai dacă le duceai în schimb un aparat, orice, oricât de mic. Interesul lor pentru produsele tehnologiei creştea proporţional cu interesul nostru pentru ei.

Spaţiul de lângă foc se lărgise considerabil, săpaseră un fel de amfiteatru, de fapt o groapă mare, mai mult largă decât adâncă, în centrul căreia făceau focul şi se îndeletniceau cu treburile lor zilnice. Femeile îşi alăptau copiii, pregăteau mâncarea, iar bărbaţii mutau fiare dintr-un loc în altul, întreţineau focul, demontau uneori aparate electronice într-o stivă de piese pe care, apoi, le cărau cu grijă în corturi. Şi numai uneori, destul de rar, scoteau afară muzica, dansau şi cântau. De fapt, puteau fi văzuţi pe zi ce trecea tot mai puţin, pentru că mulţi începuseră să fie foarte ocupaţi, făceau negoţ cu aur – chiar mama îmi arătase nişte bijuterii superbe cumpărate de la un ţigan – deschiseseră un fel de cazino cu mulţi clienţi şi un cabaret unde începuseră să se înghesuie tinerii, valoroşii ciberneticieni şi programatorii.

De aceea tatăl meu vitreg se văita întruna că marea construcţie a Supernavei stagnează şi c-or să ne-o ia americanii şi japonezii înainte. Şi când vom ajunge pe Marte sau pe Venus, ne vom alege cu teritoriile cele mai sărace.

Ar fi ipocrit din partea mea dacă n-aş recunoaşte că o urmărisem în continuare pe ţigăncuşa pe care o văzusem prima dată. Se înălţase incredibil de repede, devenise femeie. Uneori stăteam nopţi întregi numai cu gândul la ea, tremurând de spaimă să nu dispară de-acolo, să nu plece ţiganii sau, mai rău, să nu ajungă dansatoare sau altceva şi să n-o mai văd niciodată. Dar au trecut câţiva ani în care feminitatea ei putea fi pusă în slujba comunităţii şi acest lucru nu s-a întâmplat. O vedeam uneori, seara, privirile ni se încrucişau, faţa ei avea o frumuseţe aparte în pâlpâirea focului, îmi zâmbea şi plecam fericit. Cred că din cauza ei am început să şi beau, ea mi-a oferit prima dată un urcior plin cu vin şi a aşteptat în tăcere, privindu-mă ţintă, să-l termin. Şi acum, când scriu toate acestea, sorbind din când în când câte o înghiţitură dintr-un vin aidoma celui pe care mi l-a oferit ea atunci, mă simt mult mai aproape, mult mai acolo şi retrăiesc în întregime prezenţa ei lângă mine. Pentru că, de fapt, tot din cauza ei am început să scriu.

Mama şi tanti Lia ştiau de existenţa ei – mă văzuse tanti Lia prin car-

tier, ţinându-mă de ea, încercând să-i vorbesc, în timp ce ea mergea repede, cu mâinile încrucişate la piept – şi aveau numai cuvinte de ocară pentru ea („Nu vezi ce neagră, ce urâtă e?”), cum aveau, de fapt, pentru toţi ţiganii. Lor le plăceau numai bijuteriile făcute de ţigani. Pe urmă, mama m-a văzul scriind ceva, o poveste lirică despre ea, despre ţigani şi a făcut din asta un tapaj întreg, a spus la toată lumea, mi-a smuls foile şi mi le-a aruncat. Tatăl, care s-a nimerit acasă, mi-a ţinut o conferinţă despre faptul că ăsta-i un mod învechit de a vedea lucrurile, meseria de scriitor – dacă aşa ceva aş vrea să ajung – a evoluat serios, în nici un caz nu se mai scrie aşa, de mână, există computere programate şi pentru asta, toate stilurile, pot genera orice fel de acţiune dacă le oferi nişte date inteligente.

„Să fim serioşi”, mi-a spus, „literatura nu are cum să mai evolueze. Toate modurile de a scrie s-au inventat deja. Problema e numai cum să le combini ingenios, pentru că restul e muncă de rutină. Dacă vrei, există computere programate special să scrie poveşti cu ţigani. Se cunoaşte aproape totul despre ei, după cum se cunoaşte aproape totul despre totul. Iar povestea ta cu ţiganca de care te-ai îndrăgostit e un leit-motiv tipic. Dacă ştii să-i dai datele, un computer îţi poate genera o mie de texte, dintre care tu apoi îl alegi pe cel care ţi se pare cel mai reuşit. Dar pentru asta trebuie să ştii serios programare, fiule!”

Am continuat să scriu în secret, după cum am continuat să beau în secret.

Fata se numea Florie.

Într-o seară, am avut impresia că a dansat numai pentru mine. Când totul s-a terminat, i-am dat un televizor de buzunar unei ţigănci bătrâne (bineînţeles, grasă), care ghicea viitorul în palmă. Bătrâna cred că a văzut în ochii mei mai mult decât în palma stângă şi mi-a spus:

„O să ai un mare necaz, dar, ca totdeauna, nu poţi face nimic. Trebuie să-l laşi să treacă şi să nu-l pui la inimă. Viaţa ta are multe întorsături şi ascunzişuri, dar să nu te temi de ea. Să nu te lupţi cu viaţa ta, să te laşi pradă ei, pentru că până la urmă totul va fi bine pentru tine şi vei ajunge cineva. O să trăieşti nouăzeci şi doi de ani. O să ţii două neveste, prima o să-ţi dea trei copii şi a doua încă doi.”

Previziunea bătrânei nu m-a mirat, pentru că la mine necazul era permanent. Părinţii erau din ce în ce mai arţăgoşi şi tiranici; într-adevăr, nu puteam face nimic. Tatăl mă jignea din orice motiv, deoarece construcţia Supernavei stagna îngrozitor. „Toţi, nişte tâmpiţi! Nişte avortoni! Dar ce vorbesc eu, n-am unul din ăsta şi acasă?” Mama era plină de draci şi trecuse de la bolboroseli la insulte, articulate cu palme, nedând dovadă de

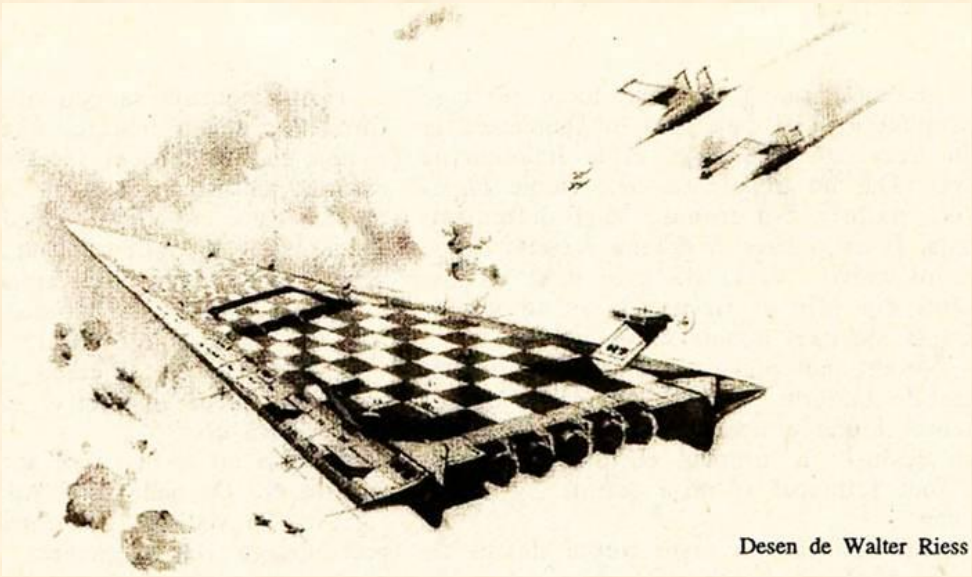

Desen de Walter Riess

prea multă fantezie sau creativitate. Mă lovea mereu în acelaşi loc.

O singură oază de fericire aveam în tot calvarul acesta; era legată de satul ţiganilor, care devenise o suburbie însemnată a marelui oraş. Această oază se numea Florie.

În seara în care ne-am apropiat mai mult, când, în cele din urmă, s-a aşezat lângă mine şi i-am putut cuprinde umerii, m-a întrebat dacă sunt fericit. I-am răspuns că nu.

„De ce?" a întrebat. Şi tot ea mi-a dat răspunsul. „Gândeşti prea mult."

„Nu cred", i-am spus. „Cel puţin ceilalţi îmi spun tot timpul că nu gândesc."

„E o plăcere să te gândeşti aşa mult la toate nimicurile."

„Nu."

„Voi nu trăiţi", a continuat. „Sunteţi mai morţi decât roboţii pe care-i construiţi."

„Poate că-i construim tocmai ca să simţim că trăim mai mult. Că, prin forţa noastră, răspândim viaţa."

„De ce nu faceţi mai mulţi copii?" m-a întrebat.

„Suntem, şi-aşa, prea mulţi. Planeta e supraaglomerată. Poate când vor fi terminate supernavele şi când vor fi colonizate alte planete." „Care planete?" a întrebat ea. „Marte. Venus." „Venus e aia foarte strălucitoare?" „Da."

„Sunteţi mulţi pentru că nu vreţi să şi muriţi. Viaţa înseamnă şi moarte. Dar voi, în loc să faceţi mai mulţi copii şi să muriţi lăsându-i pe ei, faceţi copii puţini şi vă înverşunaţi să trăiţi cât mai mult.” „Poate că aşa e”, i-am răspuns.. „Ne este frică de moarte.”

„Moartea este tot viaţă. Este cel mai preţios lucru din lume, moartea. Numai aşa poţi renaşte din nou, şi din nou. În cei treizeci sau patruzeci de ani pe care-i trăiţi în plus, de fapt trăiţi mult mai puţin decât aţi trăi în *alţi* treizeci de ani. Nu vă place să vă schimbaţi, să fiţi tineri, să fiţi puternici.”

N-am ştiut ce să-i răspund.

S-a ridicat şi m-a luat de mână. Simţeam un fel de fluid, „fluid electric”, scurgându-se dinspre ea spre mine.

„Tu crezi aşa mult în viaţa viitoare?” am întrebat-o.

„E suficient să crezi un lucru şi el se îndeplineşte. Cei care cred în Dumnezeu se vor trezi faţă în faţă cu el la Judecata de Apoi. Dar nu trebuie să crezi nimic împotriva naturii. Nu trebuie să-ţi drămuieşti viaţa. E ca şi cum ai drămui scoicile de pe malul mării. Viaţa ne este dată ca s-o trăim din plin şi fiecare lucru se va întâmpla aşa cum trebuie să se întâmple.”

Ne-am îndreptat spre un cort şi tresăltam de bucurie. Acum o să se întâmple! Acum! Florie a aprins un soi de felinar şi am deslușit în mijlocul cortului o groapă. A luat felinarul şi mi-a şoptii: „Vino cu mine!”

Am coborât pe nişte trepte destul de mult, până când am ajuns într-un fel de grotă subterană, unde trebuia să stăm aplecaţi din cauza „tavanului” prea jos. În mijloc se afla un foc molcom, deasupra căruia două ţigănci amestecau cu nişte bâte într-un cazan imens. Păreau să nu ne observe. Florie a spus ceva în limba lor şi una din ele s-a retras la o parte, lăsând-o pe ea să-i ia locul. Ţiganca s-a dus spre un soi de rafturi săpate în perete, de unde a luat nişte mănunchiuri de ierburi pe care le-a presărat în cazan. S-a degajat un miros bizar, sulfuros.

„Priveşte!” mi-a spus Florie.

A luat un drug de fier ruginit şi l-a aruncat în cazan. Nu s-a auzit nici un zgomot, deşi în mod normal ar fi trebuit să se lovească de fund. Tustrele au începui să îngâne distonant ceva între cântecele lor şi bolboroselile mai-că-mii. Tonul urca egal. Cu o rezonanţă neobişnuită în grota săpată în pământ. Am încercat să mă apropii de cazan, dar Florie mi-a strigat „Rămâi acolo!”, apoi a continuat. Am văzut un motan cenuşiu, mare, care – somnolent până atunci – privea cu ochii larg deschişi ce se întâmpla acolo. În cele din urmă, una dintre cele două şi-a suflecat o mânecă şi şi-a băgat mâna în apa – sau fiertura – clocotită. A ţinut mâna acolo mai multe zeci de secunde şi, în cele din urmă, a scos la iveală drugul pe care-l aruncase

Florie înăuntru şi l-a pus alături. Mâna i se înroşise şi i se umflase îngrozitor, apăreau băşici văzând cu ochii. Şi-a permis un suspin şi s-a aşezat moale lângă un perete, ţinându-şi mâna inertă. Lacrimi şi sudoare îi curgeau pe toată faţa.

„Priveşte!" mi-a spus Florie. „E aur."

N-am îndrăznit să pun mâna pe el, era, fără îndoială, fierbinte. (Acum îmi dau seama că, dacă aş fi făcut-o, altfel ar fi evoluat lucrurile.) însă nu încăpea nici o îndoială, era, într-adevăr, metal preţios, pur.

„Şi ea?" am întrebat când mi-am regăsit vocea, arătând spre biata femeie.

„O să-i treacă. În cel mai rău caz, n-o să-şi mai poată folosi braţul."

„Dar nu puteţi încerca să... să legaţi ceva de fierul respectiv, ca să-l puteţi scoate afară uşor?"

„Atunci nu se mai face aur."

„De ce? De unde ştiţi? Aţi încercat?"

„Nu. Se vede că n-ai înţeles nimic. Nu poţi înţelege. Hai să mergem."

Am urcat cu o părere de rău, simţeam că mi se refuză şi lumea aceasta, după cum mi s-a refuzat şi cealaltă.

„Sunteţi bogaţi", am spus când am ajuns din nou afară, lângă foc. „Suntem", a încuviinţat ea. „Mai bogaţi decât voi. Voi aveţi numai viaţa, noi avem şi durerea şi moartea."

„Noi facem ce trebuie, voi faceţi ce vă place, nu?"

Nu mi-a răspuns. Şi-a sprijinit capul de umărul meu şi a început să îngâne ceva, încet. Am îmbrăţişat-o, i-am despletit cozile fără ca ea să opună vreo rezistenţă. O mângâiam, aprins, o răsturnasem pe spate, i-am pipăit sânii şi am sărutat-o. Ţinea ochii întredeschişi şi, la un moment dat, i-a deschis tare privind în sus. Am simţit, concomitent, ceva deasupra mea. Am întors capul.

Era un uriaş, gol până la brâu, cu nişte muşchi colosali şi cu o sumedenie de tatuaje. Nu mai văzusem în viaţa mea un om atât de mare. Era închis la culoare, dar mai degrabă ars de soare; nu avea trăsături de ţigan. Privea în creştetul meu fără pic de duşmănie sau dispreţ; poate chiar dimpotrivă.

„Florie", a spus el, adăugând ceva în ţigăneşte. Vocea lui era teribil de groasă şi puternică. Am înţeles că i-a cerut ceva.

„Da, José Arcadio", a răspuns ea şi s-a ridicat. Uriaşul a cuprins-o după mijloc şi a ridicat-o fără pic de efort. S-a depărtat apoi cu paşi mari, lăsând urme adânci în pământ, spre un cort mai izolat, în care a intrat, îndoindu-şi genunchii şi arcuindu-şi umerii.

Am izbucnit în plâns abia pe la jumătatea drumului spre casă. După ce am intrat în apartamentul nostru de la etajul al şaisprezecelea. Am îmbrâncit-o pe maică-mea care venise cu intenţia să mă psihopatizeze, şi am fugit în camera mea, unde m-am încuiat şi m-am prăbuşii în pat.

Scandalul a izbucnit a doua zi, din partea nefericitului meu tată. Tot ce-şi dorea era o armă de vânătoare cu care să tragă în ţiganii care veneau la marginea Perimetrului de Construcţie a Supernavei, unde se depozitau materialele nefolositoare, aparatele uzate, fiarele vechi. A spus că Supernava era într-un stadiu final – cum era, de fapt, de mai mulţi ani – şi că vor avea nevoie de indivizi pentru teste. Un fel de cobai, i-a precizat mamei. Şi, dacă tot nu sunt bun la nimic, măcar cu asta să fiu şi eu folositor societăţii noastre civilizate. Direcţiunea este în căutare de idioţi pe care să-i urce în Supernavă şi să-i învârtă de câteva ori pe orbită; indivizi a căror moarte, în caz de explozie a Supernavei sau a unuia din compartimentele ei, să fie o pierdere infinitezimală în raport cu avaria tehnică propriu-zisă. Şi că eu aş fi un foarte bun dintr-ăsta. M-a obligat, sub ameninţare că-mi deteriorează retina cu flash-ul cu ultraviolete, să semnez o foaie că sunt de acord cu chestia respectivă. Ceea ce am făcut bucuros. Pentru că aveam să fiu, în sfârşit, lăsat în pace. Şi pentru că eram convins că Supernava va fi terminată la paştele cailor. (Deşi taică-meu ar fi trimis-o pe orbită şi aşa, neterminată, ca să scape de mine. Dar atunci nu m-am gândit la asta.)

Pe urmă am devenit într-adevăr liber, dar am aşteptat mai multe zile înainte să mă duc din nou la ţigani. Nu mi-era frică de uriaşul acela pe nume José Arcadio, mai degrabă mi-era teamă de Florie. Dar, de atunci, ea nu s-a mai apropiat niciodată de mine şi nici măcar nu ne-am mai încrucişat privirile. Devenisem un obişnuit al locului şi eram tratat cu deferenţă de mulţi membri ai comunităţii. Le dusesem toate aparatele lui papa şi tot ce mai găsisem prin subsol. Uneori, îi ajutam la treburile bizare pe care le făceau. Eram ucenicul unor puşti care asamblau piesele izolate şi, uneori, chiar calculatoare întregi în cele mai neaşteptate moduri, de fapt, se jucau, ne jucam, deşi „produsele" noastre începuseră să fie tratate la mare preţ de către ceilalţi. De multe ori, vroiam să lipesc cu cositor ceva într-un anumit fel, cum îmi plăcea mie. Şi nu eram lăsat; o dată chiar mi s-a dat peste mână. Dar, alteori, „ideile" acestea ale mele erau bune. Jocul era plăcut, dar nu excesiv de interesant şi uneori mă plictiseam. Acceptam să particip în continuare doar mânat de un amestec de speranţă şi frică de-a o întâlni din nou pe Florie.

O vreme n-am mai văzut-o, cam în perioada în care mama se plângea că „Ţiganii ăştia au împânzit oraşul de bordeluri; cine-or fi idioţii ăia care

s-or duce acolo?" şi sufeream crezând că Florie s-ar afla într-o asemenea instituţie. Tata îşi dorea acum o mitralieră ca să-i împuşte pe ţigani şi cu care „să le radă pe toate curvele lor". Începuse şi el să bea, de necaz pentru viitorul Supernavei şi al Supercivilizaţiei, băutură tot de la ţigani, „ăştia sunt singurii pe care i-aş ierta", iniţial prohibită, dar care acum se găsea pe toate drumurile.

Dar pe urmă am revăzut-o pe Florie şi m-am simţit brusc eliberat, începând să frecventez cu şi mai multă asiduitate satul lor. Stăteam acolo cea mai mare parte a timpului. În partea de nord a satului, dincolo de un deal, începea să se înfiripe o construcţie ciudată, mare parte din tablă, fiare şi carcase de plastic ale aparatelor demontate.

Tot urmărind-o cu privirea pe Florie, am fost observat de un ţigan bătrân, uscăţiv, care superviza jocul meu şi al celorlalţi.

„Sunt mişto fetele noastre, nu?" m-a întrebat.

„E fericit neamul care are asemenea femei", i-am răspuns. „E un neam bogat."

„Ele sunt viaţa noastră. Bogăţia, lumina ochilor. Înţelegi?"

Am făcut semn că da şi am continuat;

„Şi vă aduc bani frumuşei, nu?"

Am avut senzaţia ca am dat-o-n bară.

„Ce vrei să spui? Nu. Nu-i nimic adevărat. Nu fetele noastre ne aduc bani din locurile de care vorbeşti, ci tot fetele voastre. Cum îţi închipui că... Nu, nu se poate."

Nu părea supărat, mai degrabă vroia să remedieze o nedreptate. S-a ridicat în picioare, trosnindu-i încheieturile, s-a îndreptai spre casa lui de scândură şi a revenit cu o carte străveche, în coperte de piele.

„Ia şi citeşte. E în limba voastră. O să te convingi singur că nu-i nimic adevărat din tot ce te-au făcut să crezi despre noi."

Acasă, am ascuns cartea în cel mai ferit ungher. Ai mei n-au observat nimic, pentru că se petrecuseră între timp lucruri groaznice pe care le comentau cu glas ridicat.

Se abandonase construcţia Supernavei, din lipsa tot mai acută a unor specialişti competenţi. Imensul fuselaj avea să rămână acolo, în bătaia soarelui, vânturilor şi ploilor, monument al desăvârşitei inutilităţi. Tatăl spumega. Îşi dorea un tanc şi un aruncător de rachete cu care să-i facă pe ţigani una cu pământul, „pentru că răul de la ei a pornit, ei au adus mizeria, cântecele, distracţiile lor troglodite". Şi termina cu o înjurătură populară, la origine ţigănească.

Pe de altă parte, mama rămăsese fără slujbă. E drept că de când ţiganii

dădeau spectacole prin oraş, baletul cibernetic cu balerini roboţi nu prea mai era la modă, însă exista în continuare. Dar la directorul teatrului a reuşit să ajungă o ţigancă bătrână (poate cea care mi-a ghicit în palmă) şi i-a arătat cum, cu ajutorul unei rulete primitive, extrage exact variabilele iniţiale ale spectacolului, astfel încât acesta să fie cel mai bun posibil. „E o ruletă vrăjită", a spus ea şi a făcut proba. Orice balet realizat prin metoda ţigăncii era cu mult mai bun decât ceea ce se realiza înainte prin studiu intens. Teatrul de balet a început din nou să aibă spectatori, iar mama şi celelalte creatoare din Centrul Cibernetic au rămas pe drumuri. În locul lor, omul de serviciu întorcea de câteva ori ruleta la începutul unui spectacol şi introducea numerele obţinute în Computerul Generator. Astfel, fiecare spectacol era inedit, era o surpriză.

Următorul eveniment a fost o retragere masivă a ţiganilor din oraş spre localitatea lor. Magazinele, atelierele, trupele de teatru pe care le fondaseră au început, treptat, să fie conduse, deservite de concetăţenii noştri, mai fericiţi să facă aceasta decât să tot programeze şi reprogrameze calculatoare. De fapt, nici nu prea mai aveau ce programa, pentru că multe asemenea aparate fuseseră duse în satul ţiganilor.

L-am văzut pe José Arcadio într-o după-amiază, asamblând aparent la întâmplare nişte scânduri groase, pe care le învelea în tablă ce părea foiţă de ţigară în mâinile lui. Construcţia de după deal era acum vizibilă din oraş şi spre ea se îndreptau toate „jucăriile" pe care le montam în sat. Acum toată suflarea ţigănească lucra la acea construcţie care se înălţa necontenit.

Al doilea tată al meu a remarcat cu voce tare că lui i-ar trebui o rachetă cu focos nuclear şi i-ar stârpi pe toţi, acolo, după care a făcut un accident vascular cerebral şi gata. Mama a vărsat vreo două lacrimi, a suspinat: „Sărmanul, a fost totdeauna un inadaptat" şi a sunat la morgă.

Ea se adaptase. Ieşea, cum făceau mulţi, seara, la marginea oraşului şi admira construcţia ţiganilor, argintie, aurită pe alocuri, înălţându-se spre cer şi curând toţi au ştiut că aceasta este adevărata Supernavă, cea pe care ei n-au reuşit s-o termine niciodată.

Stăteau pe lângă focuri, înveliţi în pături, şi priveam nemişcaţi ilumina-rea multicoloră din orăşelul ţiganilor, şantierul gigantic pe care se lucra fără oprire, acorduri muzicale fără seamăn ajungând, când şi când, aduse de vânt, la ei. Şi ritmul lor le suna în urechi încă multă vreme.

În scurt timp, Supernava a fost gata şi José Arcadio a fost ultimul care a urcat în ea, după ce a privit multă vreme în zare, spre oraşul care se uita la el. Apoi Supernava s-a ridicat încet, fără zgomot, dar bubuind teribil în urechile milioanelor de privitori care se aflau acolo, a descris un arc de

cerc deasupra oraşului şi s-a înălţat, dispărând din vedere, deşi multă vreme prezenţa ei deasupra a mai putut fi sesizată.

* * *

Pe ecranele computerelor, marţienii dansează în jurul focului, brontozaurii îi mănâncă pe ţigani sau sunt măcelăriţi cu ciomege de către aceştia, baletul cibernetic dansează singur, un ordinator îşi cântă fără încetare, altul scrie tomuri întregi de povestiri SF, dar nimeni nu se uită la toate acestea. Oamenii stau în faţa blocului, cu pături pe ei, în jurul câte unui foc şi nu urcă sus decât ca să mănânce, să doarmă, sau să facă dragoste. Indicele de natalitate s-a triplat, străzile sunt din nou pline de oameni care se duc, vin sau stau de vorbă, parcurile sunt populate de perechi cu copii de mână. Se uită unii la alţii, discută, trăiesc.

În zilele senine de vară, se vede departe, spre miazăzi, Supernava. Neterminată. Nici americanii şi nici japonezii nu le-au luat-o înainte.